

ARADI HIRDETŐ.

Szerkeszti 's kiadja Sveszter Ferencz.

Felsőbb helytartósági engedelemel.

48-ik szám.

Szombaton November 27-én 1847.

6-ik évi folyam.

István főherczeg Nádornak választva.

Folyó év november 12-én, délelőtti 11 órákor, miután ő Felsege előbb az országgyűlést tulajdon magas személyében magyar nyelven megnyitá, és a kir. előterjesztményeket a nádori méltóságra kijelöltekkel együtt a nagyméltóságú országbirónak kézbesíté, ugyan ennek elnöklete alatt a második vegyes ülésben, a kijelöltek neveit tartalmazó levélnek felnyitása nélkül ő cs. k. fensége István helytartó-főherczeg egyhangulag Magyarország nádorának felkiáltatván, ezen méltóságban ő felségétől legkegyelmesebben megerősített. Egyuttal az ujdon választott nádor király és az ország KK. és RR. előtt az esküt honi nyelven letette.

H i r d e t é s.

Az aradi polgári részvényes uszoda részéről f. évi december 5-én délelőtti 10 órákor a városház teremében t. Schaerfeneder Ferencz polgármester úr elnöklete alatt tartandó nagy gyűlésre az illető részvényes urak ezennel meghivatnak.

Popovics János,
köz és váltójogi ügyvéd, társulati jegyző.

Temesvár-aradi gyorsutazási jelentés.

A t. cz. utazó közönség kívánatit teljesítőleg van szerencsém jelenteni, hogy a gyorckocsi f. e. december 6-tól kezdve minden héten kétszer, és pedig: minden hétfőn, és csütörtökön Temesvárról a „7 választó“ című szallotából nyomban fél 10 órákor Aradra, — és minden szerdán és szombaton az aradi „3 király“ című fogadóbúl pontban 8 órákor Temesvárra indul.

A felvétel Temesvárott a vállalkozónál, Aradon a 3 király című fogadónál leend.

Járandóság egy-egy személytől 2 pft.; postyász 30 fontig bérment.

Reck Ferencz,
gyorsutazás-vállalója.

Minden bizományok pontos teljesítéseért kezskedik
Bartscht Jósef, biztos.

15,511 sz. H i r a d á s.

A temesi k. kamarai Igazgatóság részéről ezennel tudomásul tétetik, hogy jelenleg a temesi kamarai letéteményi árva-pénztárban tetemes készpénz, a kiszabott gyámsági biztosítás mellett, kamatra-kiadás végett jelen van.

Azt keresők tehát kellően készített kérelmeiket a temesi k. kamarai Igazgatósághoz benyújtásák. Temesvár november 4-én 1847.

Nyilvános köszönet.

Alulirt kötelezve érzi magát köztudomásul adni, hogy férjének Kamper Jósefnek, mint a helybeli halotti-egylet tagjának f. év nov. 17-én történt halálával, ugyanazon egylet néki a szabályszerű 100 pftot akadály nélkül kifizette, miért is az említett halotti-egyletnek ezennel egyszersmind tartozó köszönetét teszi.

özv. Kamper Borbála.

J. B. DAURER irdájában az arany-, ezüst- és bádeni 68 és 79 sz. két ház sorshuzásából sorsjegyek mind a 4 osztálybeliekből, sőt a nagykereskedő háznál már elkelt eziüst-sorsjegyekből

is nagy választásban és fölöttéjutányosan kaphatók. Vogelsang és Lagiewnik-től való nyerő sorsjegyek készpénz gyanánt vétetnek el.

Ugyanannak házában 2 szoba kiadó.

N ü p p n a u'

hires Világ Nézetében (Cosmorama) jövő vasárnap f. hó 28-án a „3 király“ című szallota teremében a más odik felállítás mutatványul kitétetik.

Pichler Jósef gépész

ajánlja épen most ujdon felállított falap-körítő-fűrészgépét — mellyen kétrétü és fél falapokat mindennemű fából, kivált fodorfát metsz — minden t. cz. asztalosok és műszeresinálóknak, kik őt szíves bizományokkal megtisztelni kívánják. Itt mindazáltal megjegyzendő, hogy minden tisztelt dolgoztatók a fákat elhozataluk előtt kellően elkészítsék.

A' metszés díja

közönséges falapokért négyszögü ujjankint 3 kr. v. cz. fodorfaért " " " " 3 1/2 "

A' metszésre szánt fákat a' gép-épületbe, az uriutzában a' kápolnán túl „ZÖLDFA“ című 483 számú házba átadni szíveskedjék.

Ajánkozás.

Egy ifju ember, ki a' magyar, német, franczia, olasz, oláh, illyr és tót nyelvben jártas, társalkodónak vagy úti kísérőnek kínálkozik. Értekezhetni Fruscha házában, Hirschl Hermann fűszerárudájában.

Ajánlat

Varrás, kötés, hímvarrás, jelelés, kanava és gyöngymunkában, ugy minden egyéb aszszonyi munkákban egy erényes családházban jó nevelésű leánykának oktatás adatik. Bővebben értesülhetni a' szerkesztői irdában.

Egy 6-nyolczados bécsi zongora,

igen jó állapotban, jutányos áron eladó t. Kornia urnál, a' főútszában 3. sz. házban.

Avitt vörös- és sárgaréz

mind kicsiny mind nagy részletekben vétel végett kerestetik, és átvétetik

Neiszer József, kőfecsináló által.

Egy 4 üléses tollas utazó kocsi,

vastengelyekkel ellátva, melly bőrrrel fődve és belől posztóval botítva van, szabad kézhől jutányosan eladó a' főútszai Heinz házában, az újonan épült udvarlak 1-ső emeletében, első ajtónál

özv. ns. Vellits Ceciliánál.

Bérbe adandó.

A' vármegyeház szomzzédságában lévő Kornia János házában az eddig volt koresma, 4 szoba, pincze 's padlással koresmának avagy boltnak, akár lakásul minden időben kiadó. Tudakozhatni ugyanazon házban lévő szíjgyártó boltjában.

Ugyiszinte ugyanazon házban földszint lévő Kornia úr' tulajdon lakása 10 szobával, istálló, padlás 's pinczével jövő 1848-ik évi ápril 24-től kiadó akár lakásul, akár boltnak.

Egy lisztes bolt

minden kellőkeivel és ott találtaló lakással együtt a' Rácztéren vagy kiadó vagy végképen eladó, mi iránt körülményesen értesülhetni a' szerkesztői irdában.

Jószág rész' haszonbérbe adása.

Ns. Zaránd vármegyében — N. Halmágyhoz két órányi, Arad megyei Buttyin m. városához pedig négy órányi távolságra fekvő Átsucza nevezetű helységnek harmadrésze minden hozzá tartozó jövedelmeivel 's hasznaival a' következő 1848-ik év Szent-György napjától kezdve, több esztendőkre haszonbérbe kiadandó lévén, azt kivenni szándékozó több tudósítást nyerhetnek a' tulajdonosnál Aradon a' kápolnautzában 328 sz. a.

Hirdetmény.

Drauczi urodalomhoz tartozó 200 béresszekényi jó mineműségű gypszena és sarju akár részenként boglyák szerint, akár egészben eladó; — mihez azon kedvezmény is járul, hogy akár szarvasmarha, akár pedig mintegy 2000 darab juhnak jó anyagból épült istalók jutányos kibérlés mellett, a' teletetésre szükséges szalma is akár kazalonként, akár ölszámra van eladó; — sőt szükség esetében még a' legeltetés is akár késő tavaszig illó ár mellett használtathatik.

Hirdetmény.

A' pécskai kir. kamarai kerülethez tartozó erdőkben kihalított vágások következőleg adatnak el, u. m.

A' csálai erdőben minden hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön; az egyes becsült fák, becs áron készpénz fizetés mellett az ottani erdésznel.

Az ó pécskai erdőben minden hétfőn, kedden és szerdán.

Magyar-pécskai erdőben minden csütörtökön, pénteken és szombaton, a' fentebbi mód szerint.

Kir. kam. Tisztség által.

Pécskán november 3-án 1847.

2873 sz. Hirdetés.

Az aradi kir. kamarai urodalom Ménési kerülete részéről ezennel közhíül tétetik, hogy az őszi és téli legeltetések Zimádon 300 holdból álló urodalmi nagy kaszálón, ugyiszinte a' zimádi pusztán Grópa nevezetű kaszálón, nem különben a' paulisi határban fekvő Baráczka nevű urodalmi kaszálón 1848-ik évi február hó utoljáig árverés útján a' legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fognak adani; a' nyilvános árverésnek határideje f. j. november hó 30-ik napjára határozott, melly árverésnek elmúltával utóigéret el nem fogadtatik.

Ki ezen árveréshez járulni szándékozik, a' kített napra a' paulisi kinest. tisztartói hivatal irdájába, hol az árverés reggeli 9 órakor kezdődni fog, ezennel illendően meghívattatik.

A' ménési k. k. tisztartói hivatal által.
Paulis november 18-án 1847.

Kiadó makkoltatas.

A' Konopi erdőben még sok makk van kiadandó.

Birói árverés.

Özvegy Faggyas Anna' pestiútszán 664 sz. a. fekvő sarokháza, az utóbbi árveréskor tett ajánlatát meg nem tartó Tibold József legtöbbet ígérőnek veszedelmére f. e. november 29-én délutáni 3 órakor a' helyszínen tartandó árverés útján végkép elfog adattatni. Kelt Aradon 1847. november 18-án.

Markovits József, tanácsnok,
mint végrehajtó bíró.

Birói árverés.

Özvegy Szu chodolsz kynő, született Sárosy Ilona asszonyság' Gájban fekvő szállása ns. törvényszék újabb végzésénél fogva f. e. november 30-án délutáni 3 órakor a' helyszínen tartandó 3-ik és legutolsó birói árverés útján végkép elfog adattatni. Kelt Aradon 1847-ki november 11-én.

Markovits József, tanácsnok,
mint végrehajtó bíró.

Ölfa-szállítási árcsökkenés.

Királyi váltságolt Bánát Teréziopoly (Vinga) város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy az 184°/_o-ik évre szükségét fedezendő 300 öl tűzifa-szállítása iránt f. évi december 2-án árcsökkenés fog ott a' városházánál tartatni; hová vállalkozni szándéklók, 10száztóli bánpénzzel ellátva, ezennel illendően hivatalosok.

A' föltételek a' város számvevői hivatalában addig is megtekinthetők.

Bérleti jelentés.

T. Temesmegyében kebelezett merczifalvi urodalom részéről a' husmérési és korcsmáltatási jog Merczifalva és Zsadány helységekben, továbbá a' sör- és pálinkafőzés Merczifalván hozzá tartozó készülettel és épületekkel három vagy több egymást követő évre, 1848-ki január 1-től kezdve bérbe adatnak. Bérleni vágyók f. e. december 3-án Merczifalván az urodalmi irdába, szükséges bánpénzzel ellátva, bevértatnak.

Birói árverés.

Néhai Dretsín Pável után orovilban 248. map. sz. a. maradt 1 lánccz szántó föld f. e. dec. 3-án d. u. 3 órakor a' telekhivatalban utolsó árverésre kitétetik.

Frantzely Albert,
végrehajtó tanácsnok.

Birói árverés.

Raiko Vászának pernyáva külvárosban 115 sz. háza f. e. december 5-én s a' mennyiben szűkítették, jövő 1848-ik évi január 5-én, mindenkor délutáni órákban a' helyszínen tartandó árverésre kitétetik.

Sarlot János,
végrehajtó tanácsnok.

Hirdetmény.

A' halászsza végén fekvő 189 négyszög ölü városi telek f. e. dec. 7-én d. u. 3 órakor a' helyszínen árvereltetni fog.

Frantzely Albert, tanácsnok.

Birói árverés.

Néhai Jovanov Mitru Gyula nevű özvegyének pernyáva k. v. 565-ik sz. a. háza birói foglalás útján f. év december hó 9-én, délutáni 3 órakor a' helyszínen tartandó árverés útján elfog adattatni.

Sarlot János,
végrehajtó tanácsnok.

3139 sz. H i r d e t é s.

Az aradi kir. kam. urodalom Pécskai kerülete részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az esztendei kőműves-, ács-, asztalos-, lakatos-, festő- és üveges munka árlejtés útján 1848-ik évre kiadandó lesz; ezen nyilvános árlejtésnek határideje f. e. december hó 16-ik napjára határozott, melly árverésnek elmúltával utóigéret elnem fogadtatik.

Ki ezen árveréshez járulni szándékozik, a' kitett napra a' pécskai k. k. tisztartói hivatal irdájába, hol az árverés reggeli 9 órakor kezdődni fog, ezennel illendően meghivattatik.

Kir. kam. Tisztség által.
Pécskán november 15-én 1847.

2833 sz. Árlejtési hirdetés.

Az aradi k. kamarai urodalom pécskai kerülete részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a' palotai templom kijavítására, kőműves, ács, asztalos, lakatos, és üveges munka, és az anyagokra kijelelt 768 ft 2³/_o. kr. p. p. felül árlejtés tartatni fog; e' nyilvános árlejtésnek határideje f. e. december hó 16-ik napjára határozott, melly árverésnek elmúltával utóigéret el nem fogadtatik.

Ki ezen árveréshez járulni szándékozik, a' kitett napra a' pécskai k. k. tisztartói hivatal irdájába, hol az árverés reggeli 9 órakor kezdődni fog, ezennel illendően meghivattatik.

Kir. kam. Tisztség által.
Pécskán november 14-én 1847.

2930 sz. Árlejtési hirdetés.

Az aradi kir. kamarai urodalom pécskai kerülete részéről ezennel közhirül tétetik, hogy az apáczai urodalmi malom kijavítására 151 ft 16²/₁₀₀ kr. p. p. kijelelve lévén, az általánosan árlejtés útján a' legkevesebbet követelőnek átadatni fog azon hozzá-adással, hogy ezen nyilvános árlejtésnek határideje f. e. december hó 16-ik napjára határozott, mely árverésnek elmúltával utóigéret elnem fogadtatik.

Ki ezen árveréshez járulni szándékozik, a' kitett napra a' pécskai k. k. tisztartói hivatal irdájába, hol az árverés reggeli 9 órakor kezdődni fog, ezennel illendően meghivattatik.

Kir. kam. Tisztség által.

Pécskán november 14-én 1847.

Birói árverés.

Csanádmegyében helyezett Kovács házi pusztából Hendrey Pál kir. tanácsos úr által érdemdíjazás fejében birt 550 holdnyi pusztarész, a' rajta lévő vendégfogadó, malom és egyéb gazdasági épületekkel egyetemben, néhai Balta Gergely hitelezői részükre bírólag elfoglalva lévén, ugyanaz jövő 1848-ik évi télhó 20-án a' helyszínén tartandó nyilvános árverés útján eladatni fog. Kelt Makón őszhó 16-án 1847.

Posonyi Ferencz, s. k.

(P. H.) csanádmegyei főszolgabíró,
mint foglaló bíró.

Törvényszéki rendeletre árvereltetik:

Néhai Szabó István' Sarkad k. v. 326. sz. háza Nov. 30-án, d. u. 3 órakor a' helyszínén.

Csődhalasztás.

Miután Tauber Mátyás és Schaeffeneder József ellenelrendelt csőd-per tekintetében végzés felyebbetetett, annál fogva a' hitelezők' megjelenésük végett f. e. december 2-ik napjára kitűzött határidő megszüntetik.

Pullio Constantin,
e. aljegyző.

Az e. b. kir. Váltótörvényszékeknél tovább beiktattak:

Aradon: Probst Károly, aradi rőfös kereskedő; egy uttal Probst Mátyás és fia bejegyzett társ-kereskedők címük megszünt.

Pesten: Avvakumovits György, pesti nagykereskedő. — Schulhof Manó és Ullman József, pesti társkereskedők. — Pollák József, pesti gyógyszerárus. — Unger Antal, pesti vaskereskedő. — Staffenberger János, pesti vaskereskedő. — A' pesti gép és vasöntő-gyártárság alapszabályai és aláírási czimpéldánya.

Mariantsik Gustáv és Frölich Ferencz Károly társkereskedőknek, — ugyszinte Wodjanner Sámuel és Wodjanner Albert pesti társkereskedőknek aláírási címük megszünt.

Fő nyerő számok

november 13-án Reisner és társa nagykereskedőháza által végbevitt pénz- és jószág-lotteria húzásában:

125,481 sz. ny.	200,000 ft.	105,918 sz. ny.	50,000 ft.
55,027	20,000 „	405,541 „	10,000 „
110,814	5,000 „	12,781 „	4,000 „
115,218	4,000 „	133,414 „	3,500 „
105,405	3,000 „	112,131 „	2,500 „
120,476	2,000 „	40,727 „	1,000 „

váltóban.

Vásár-tudósítás.

Pest, nov. 19-én. A' most bevezett Lipót vásár a' kézművekben, kivált pamut- és selyemgyártmányokban rossz maradt; csupán középszerű birkagypjuárak, mint posztó, moldon, flanel, sőt birkagypju-harisnyák is nagy áron vásároltattak fel. — Közönséges vászon kevés volt. — Birkagypju, egynyiretű, kivált jobb fajta a' vásárlók által kevésbé csökkentett áron egészen végeszteig fölötté jelentékenyen kelt; mindamellett olyan tulajdonosoknak, kik azt olcsó áron adni nem akarák, tetemes mennyiségű gyapjucok rakhelyeken maradt. — A' méz jó áron ment, sok vitetett lengyelhonba. — Gubacs nem is kértetett. — Nyers és kikészített bőr ára vásár végével valamivel alábbszállt. — Faggyulebernyegben, drága maradt, épen úgy a' pálinka. — Viaszk, nem igen kértetett. — Repceolaj ára csökkent. — Gabona csökkenik ugyan, de lassan. — A' fizetőnap maga rendesen folyt le.

Helybeli.

Ifjabb Strausz János úr, bécsi karmester Temesváron át jöven, nov. 16-án itt megérkezett és 17-én a' „fehér kereszt“ című szállota teremében 29 személyből álló zenekarával első, — 19-én pedig a' színház-épületben második hangversenyét adá, hol jelesen felkészült zenekarának tagjaival együtt mindenkor méltán érdemlett tetszésaratótt; csak a' látogatás nem vala tökéletes.

Vasárnap f. hó 21-én a' „fehér kereszt“ című szállota teremében ünnepélyes táncvigalom Strausz fia személyes igazgatása alatt tartatott, ezen alkalommal sem hiányzott ugyan a' tetszés, azonban ekkor is a' művész fáradozásaiért, és tetemes költségeinek pótlására a' látogatásnak még egyszer oly számosnak lennie kellett volna. — Amilly könnyen jöve Temesvárról, épen oly nehéz tőlünk megváltása, — elutazván innét Nagy

Váradra, honnan erdélybe, oláhon és moldáviába műutazását folytatni szándékozik.

Mi részünkről neki legkielégítőbb eredményt, s cselekvőségének valódi méltánylását kívánjuk.

A „3 király“ című fogadó teremében felállított, Nüppnau úr pesti festő Világnézete (Cosmorama), minden látogatóktól teljes elismerést nyert, s a már megjelent látvány szerint igen remélhető, hogy vasárnap f. hó 28-án megjelenendő második kiállítás nem kevésbé érdekes leendő; mihez képest mind felserdültek, mind érett idejű gyermekeknek tekintésre ajánlható.

Színházi Ellenőr.

Nov. 11. Mátyás fia, magyar dráma 5 felv. Lessing az élelmű műphilosoph a művészről következőleg nyilatkozik: „Hízlekedni egy művésznek én csak azzal tudok, ha mondom, hogy távol van minden hiu sértődéstől, hogy a művészet előtte minden, hogy örömet hallja magáról az ítéletet, s inkább kíván néha balul is, mint ritkán megítéltetni. Ki ezen hízelkedést nem érti, jó véleményt magáról bennem nem gerjeszthet. A valódi virtuóz, bármily zajt támaszszunk felőle, el nem fogja hinni, hogy tőkelyeit látjuk és érezzük, meddig nem sejt, hogy mi az ő gyengeségeit is észre tudjuk venni. Nevet és gúnyol bennünket titkon, ha látja, hogy határ nélkül csodáljuk, s egyedül azoknak dicséretei csiklandják, kik felől tudja, hogy gáncsolatra is van bennök szív és erő.“ — E nyilatkozatot emlékezetbe hozni szükségesnek látjuk egyfelől azért, mert színészetünk ügye mellett buzgó olvasóink közül némelyek legközelebbi véleményezésünket nemcsak méltánytalannak, de állandósítatni annyi áldozatba került színművészetünkre nézve épen károsnak itélvén, bennünket félreértettek; másfelől azért, mert a Maros túlpartjára lopózott noththeater hon-szerelemmel csordultig tölt keblű gyámjai magasztos kárörömmel hányják szemünkre, hogy színészeinkkel mi magunk sem vagyunk megelégedve. Lessing idézett sorainak figyelembe ajánlása mellett az előbbi jóérzésű ügybarátoknak megnyugtatóul ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy mi távol holmi nyegle tekintélyként föltolakodás, vagy épen a kérdelt ügy aláasása akaratától, nem mint a fejlenként változó közvélemény szolgálai viszhangja, de mint a színi előadásoknak, kizárólag széptani igények szerint, önálló s elfogulatlan vizsgálói mondtuk a mondottakat, s mondandjuk a következőket; ugyanezért mind helyeslésünket mind rosztalásunkat egyéniül kérvén tekintetni, ezuttal is feljogosítatva érezzük magunkat a hitre, melly szerint valamint eddig, úgy ezentúl is nemcsak magának a szent ügynek, de tényezőinek is érdemleges méltánylatára czélzó törekvéseink olvasóink által jó akaratból származottaknak ismertetvén el, azon figyelmetlenséget, mellyet az igazgatóság az operák előadására s a drámai szerepek képesség szerint kiosztására nézve a mult héten elkövetett, a

színházi választmány ildomossága minden esetre el-lensúlyozandja. A noththeater boldog híveinek kárörömét pedig, addig is, mig abban nagyobb közönség, ugymint az egész haza előtt szokásunk szerint osztozhatnánk, azon őszinte észrevételünkkel kívánjuk fölebbhangolni, melly szerint színházunk szépre, jóra s nemesre törekvő tagjai egy-némellyikének mult heti s aligha ön oktábóli gyön-geségét elismerjük ugyan, de a szerénység s erkölcsiség rovására elötolakodott noththeater tag-jairól nyiltan kimondjuk, hogy ha működésök széptani tekintetben csak egy szemernyi figyelmet is érdemel vala, elég alkalmunk lehetne azokat egy-től egyig hozzájuk sokkal illőbb művészet (?) fog-lalkozataihoz igazságosan visszaodázni. Egyébiránt mi tiszteljük mindenki izlését s meggyőződését, de sem okunk sem szándékunk nem levén a magunkét másra erőszakolni, valamint egyfelől eljárásunk ellen intézett minden okszerűtlen nyilatkozatot ün-nepélyesen visszautasítunk, úgy másfelől soha sem fogjuk magunkat nevetségessé tenni azon többek előtt édes hittel, hogy színésztársaságunk mind-egyik tagja mindennemű szerepben egyformán kitűnő. Czélunk a jobb mellett küzdeni; ha nem jóra törekszünk, mentsen a jó akarat. Most tér-jünk a színi előadásra. — A jelentékenyebb szerep-ekben Erkelné, Hegedűs, Munkácsiné, Török, Fu-tó, Károlyi és Mátéfy működtek. Erkelné (Katalin) a példás hivséget s anyai fáradszón szerzetet; He-gedűs (János, Mátyás fia) a hazafiúi nemes jelle-met; Munkácsiné (Beatrix) a közönyösség palástja alatt munkáló nagyravágyást; Török (Dóczy Orbán) a szegődött bér osztott konc'-hoz kötött alát-tomosságot; Futó (Hunyady Mátyás) az atyai s fejedelmi nagylelküséget; Károlyi (Ujlaky Lőrincz) a tántoríthatlan hazafiuságot; Mátéfy (Kánya) pe-dig a kortesi kulacsbölcsest oly eleven színek-kei, igazán művészi könnyűséggel s nyugodtsággal tükrözék elő, hogy e nem köznaapi becsú mű beta-nulására fordított szorgalomért s ajókedvért, mely-lyel hazánk sorsának egykori eszközeit személyesi-ték, minden szigorúságunk mellett is lehetlen tőlök a tisztelet adaját megtagadnunk.

Nov. 13. Velencei nő, francia dráma 5 felv. — Erkelné (Theodóra) a jellemet, mellyet provinciális műszóval várbelinek méltán nevezhetünk, tőkelyeiben s hiányaiban híven s kifogyha-tlan jó kedvvel adá. — Futó (Bravo) tagjátéka ellen semmi kifogásunk, de hanghordozását kissé nyugodttabbnak, könnyebbnek s mindenek felett változatosabbnak szerettük volna. — Komáromi (Sal-fieri) ma először megfelelt várakozásunknak; szerepét nemcsak értette, de mind a szenvedély ki-fejezésében kellő hangulatot, mind a szavalatot, mellyel azt élénk tünteté, egész végig elly műtani mérséklettel adá, minőt csak gyakorlottabb szí-nésztől követelhetni.

Nov. 14. Egy szekrény rejtelve, nép-színmű 3 felv. — Az összes személyzet működése szorgalmas tanulmány dicséretes eredményeül tünt föl előttünk. Egyébiránt tisztelet, becsület, de igaz-

ság is! Erkelné megbecülhetlen drámai tehetségét Csillagné-féle közrendű s más egyén által is betölthető szerepbe kényszeríteni, az igazgatóság részéről ismét nem nagy ildomoságot tanusított.

Nov. 15. Szaracén, dráma 5 felv. Fánecy úr vendég. — Fánecy úr (Jacoub) az ő szokott szerepeiben sokkal kitünőbb tehetség, hogyszem előadása dicséretünket szükségelné. Szerepértése, tagjátéka, hanghordozása vetekedve dicsérik egymást, s ön magokat. Tökélyeit és hiányait maga a művész érzi legjobban. Hegedüs (Savoisy Károly) és Erkelné (Berengaria) olly művészi lelkesedéssel játszottak, hogy az előadás vége felé észre lehetett vennünk szerepök fárasztóságát. Komáromi (VII. Károly) előadása nem kevés szerepértést s szorgalmat tanusított. A jelenetben azonban, midőn kedvesétől, ki ma ugyan kedvesebb is lehetett volna, harcra buzdítva declamált, egészen érthetlenn volt. E dicséretes igyekezetü s különben sem csekély képességü színésznek szeretnénk csak ugy négy szem közt megmondani: gondolja meg, hol és hogy áll, figyelmezzen kezei mozgására, ne fordítson olly széles hátat a közönségnek, mérsékelje szenvedélyességét, mindenek felett pedig szerepe kívánalmaihoz képest akár halkkal, akár sebesebben, de beszéljen mindenkör érthetőn s ne akarja azt, hogy a közönség apránként ugy szokja meg őt, mint szükséges rosszat. — Fánecy, Erkelné, Hegedüs a szokottnál kisebb számú közönség által több ízben megtapsoltattak.

Nov. 16. Don Caesar de Bazan, francia dráma 5 felv.

Nov. 17. Egy napi kaczérság, vigjáték 3 felv. — Fánecy úr vendég. — E mind irányára, mind szerkezetére nézve egyiránt becses vigjátéknak Erkelné, Fánecy, Hegedüs, Munkácsiné és Kecskés általi előadása tökéletesen tökéletes s — ha lehet ugy szólni, — olly valami jóízű volt, hogy csak közönségünk óhajását hiszszük megelőzni, midőn e vigjáték minél több ízben adatását az igazgatóság figyelmébe ajánljuk.

Nov. 18. Két pisztoly, népszinmű 3 felv. Fánecy ur vendég.

Nov. 20. Velencei kalmár, dráma 4 felv. — Fánecy ur vendég. Azon jelenet, mellyben Shylock (Fánecy) barátja által egy részben leánya tetelről, más részben Antonio (Török) bukásáról értesítetik, leggazdagabb tér volt Fánecy urnak művészi dicsőséget arathatni. A leverő fájdalomtól a legvadabb kárörömbe s viszont ebből amabbai átmenet igen nehéz feladat, mellynek Fánecy ur valóban művészileg felelt meg. A mai darabban egyébiránt még színészeink jobbaitól is több készültséget vártunk volna.

Nov. 21. Mátyás diák és a czinkotai kántor, népszinmű 3 szakaszban. Mátéfy (Kupa Mátyás) különösen kitüntette komikai tehetségét.

Nov. 22. Babérfa és koldusbot, német dráma 4 felv. Fánecy ur vendég.

Nov. 23. Bájital, vig opera 2 felv. Sátorfy (Nemorino) köztetszést aratott; méltán is. Dalszi-

nészeink közül egyedül ő az, ki nemcsak a közönség engedékeny, a részrehajlatlan ítéset kívánalmait is leginkább kielégíti. Allításunkat igazoljuk nemcsak az érzeményességgel, melly Sátorfy illymiejféle provincialis szinpadhoz elég erős tenorhangja nek kedves sajátja, de azon művészi könnyűséggel, mellyet különösen daljátékban, a szoros értelember vett arcbeszéd (mimika), kézjáték (chironomia), és a jellemnek a zenekarral mindennütt egyező, sehol nem erőszakolt, sehol ál-szenvedélyességét sem lehelő dallamokban visszaadása igényel. — Kaczvinszky (Belcore) a közönség várakozását igen de a mi széptani igényeinket nem elégítette ki. Hatalmának természetes hatalmát nem tagadjuk, de művésziességét igen. Az érzeményesség s könnyü változatosság, mellyet tanulmány által lehet elsajátítani, ma nála egészen hiányzott s e hiányt még arcbeszédével s kézjátékával sem pótolá ki; természetesen nem is pótolható, miután ez elemegetlen dalművészi kellékek még kevésbbé vannak birtokában. Midőn például az indulási parancsot megkapta: valamint dallamában semmi bánatosság, arczvonalmain semmi féltés, semmi aggalom, ugy a jelenetben, midőn Nemorino néki katonaul fölcsap, legkisebb enyhület, öröm vagy remény, mégcsak barátságos nyugalom sem volt kifejezve, levén az ő dallamai (mármint Kaczvinszkyéi) ellenkezőleg Belcore jellemével mindezt apathice közönyösek, arczvonalmi pedig egyformán mogorvák. — Mezey (Dulcamara) dicséretesen tájékozta magát szerepében; Sátorfyvali párdalai, arcbeszédének s kézjátékának könnyüség sok részben művészi szinezetet (coloratúr) hordának magokon; recitativóin azonban némi idegennyelvűség, evési mohóságán pedig torzítás vala észrevehető. — Azon kérdésnek, mért tapsolt közönségünk nagyobb része sokszor helyen kívül is olly lelkiismeretesen, s a helyen kívüli tapsokra mért püsszegett a jobb oldal? érdemleges eldöntése, valamint annak tárgya sem eshetik széptani ítélvényezés alá.

Nov. 24. Tartuffe a képmutató, vigjáték 5 felv. Fánecy ur jutalomjátékaul. — Szép számú közönség s általán véve sokkal jobb előadás, mint minőt e roccoco vigjáték érdemel.

V e g y l e t .

°. — Pozsony nov. 16. A' napokban a' „három zöldfa“-beli fogadás, ki elég vakmerő volt egy adag marhahúsért, mellynek fontja nov. végig 20 kr-ra, minőségre pedig a' bécsihez hasonlóra van határozva, 36 krajczárt zsarolni, vendégei — nagyobbbrészt (talán kizárólag) orsz.-gyűlési ifjak által fogadójából pinczéreiből együtt sommás eljárás útján kidobott, s edényeinek egy része összezúzatott. Inez eljárás után az ifjak magok közt elhatázzák főlovászmester ő főmltságot egy kiküldöttség által megkérni, hogy a' vendég-

lők illy visszaéléseit korlátozni méltóztassék; ha pedig e' kérelmüknek sikere nem lenne, az országgyűlésre folyamodni e' részbeni intézkedésért. (B. P. Hiradó.)

—* A' villanytelegraph Prága és Bécs közt már kész és használtatott is; — a' távolság 61 német mérföld, 's a' kérdés és felelés oly gyorsan és még is csak annyi idő alatt történik, mennyi szükséges lenne azok kényelmes leírására.

—* Poroszország egyes tartományaiban paraszt-iskolák állítanak föl, hol a' tehetősebb gazdák fiai nemcsak tudományos ismeretekben részesítetnek, hanem a' mezőgazdaságban is mind elméletileg, mind gyakorlatilag fognak tanítatni. — Eddig a' falusi iskolák ott oly rossz állapotban voltak, miszerint alig lehetett bennök írni, olvasni megtanulni. Mintha csak róluuk varrták volna e' himet! (J. Hetilap)

—* Herapath vegyész Bristolban a' cholera tudományos vizsgálódásai' tárgyává tévén, következő eredményét közli annak a' Timesben. 1) A' cholera: állati méreg, melly az élő és halott cholera egyénekből 's azoknak ruháiból rothadt szagban kijő. 2) Ez nem kén-hydrogen, sem Ammoniak-Hydrosulphurat, mivel ólom vagy ón (zink) sav fel nem olvasztja, 's az ezüst-nitrat' hatása által, csak rőros folyadékot ad, ha a' napra kitéttetik. 3) Élő testbe e' méreg csak a' tüdő által vétetik be; beoltás által nem terjeszthető. 4) Ragad ruha, ágynemű 'stb. által; ennél fogva a' mosónők különösen kivannak neki téve. 5) Nem minden emberre egyenlően ragad, egyenlő körülmények között, 's maga azon egy ember is néha több, néha kevesebb hajlammal bír. 6) Ezen méreg elrontatik chlorin-gassal, Fahrenheit 300 fok melegsége mellett. Sir W. Burnet' Zink-chloridje és Ledorgen' Olomnitratja bármintó hatással bírjanak is közönséges rothadt folyadékok ellen, itt nem elegendők. Az egyetlen megelőző vegyészeti eszköz, mond, mellyben a' cholera méreg ellen bizhattam, a' chlorin-gas. Ezt tökéletes védszernek tartom, ha a' füstölés tökéletes. Minden hajónak, melly egészségtelen helyről Angliába jó, chlorin-gas-al kell megfüstöltetni. Ha a' járvány történetesen mégis keresztültör, azon környékben, hol az van, minden házat egyszerre és derekasan háromszor meg kell füstölni napjában. Hogy ez hathatósan történhessék, a' ház kapuja mögé (ez talán bolthajtásos kapura van számítva) három részben konyhasót 's egy részben braunsteint kell tenni, egy kis kénsavat töltve rá. A' belső lég-huzam a' chloringast a' ház' minden részében elterjeszti, 's a' miasmat elrontja. Ha ruhaneműre van ragadva, 's a' szinét félti az ember a' gastól, 250—300 fok melegségű kemenczére kell tenni, melly a' sütő kemencze' melegsége, 's a' desinfectio tökéletes. (Pes. Hirl.)

—* Egy párisi orvos tanácsolja a' némbereknek valamint kezök úgy képök mosása érdekében is, hogy azt soha se reggel, hanem estve le-

fekvés előtt teljesítsék, mert a' víz a' bőrnek bizonyos keménységet ad; ha tehát hideg a' lég, úgy felpattogzik a' bőr, ha pedig meleg, úgy száraz és barna lesz az. (Fr. Bl.)

—* A' papagáj életkora. Dowe irhoni grófságban, egy kirkubbini fogadóban, jelenleg egy zöldfajú papagájt lehet látni, melly Jamaika szigetről 1796-ban, két évvel az irhoni forradalom előtt hoztatott ide. Tehát már 50 évi irhonu lakos. És mondják, hogy 30 évek óta sosem volt virgonczabb és vigabb csacsogó, mint most. (Ung.)

—* A' kukoricza-szárbóli papirgyártás franciaországban igen elterjedt, használtatik főképp boritékul, és illy boriték-papirból 50 kilogram (=90 font) 20 frankon kél. (J. Hetilap)

—* Hamarjában a' fát megszáritni. Azon élőfák, mellyek szerszámfák készítésére kijellettetvén, május hónapban bekövetkezett nedv-idejökben tetőtől kezdve tövig héjaktól lehámoztatnak és jövő tavaszig, a' midőn levágandók, lehámozva hagyatnak; ezek azon évben, mellyben lehámoztatnak, sokkal bőebben termenek, mint közönségesen, őszel pedig elhalnak, és szárazabbak lesznek, mint a' több évek óta fatérekben heverő fák.

—* Kemény viz. A' legtisztább viz nem legegészségesebb ivásra, mivel a' testnek semmi meszet sem nyújt, melly a' csont- és más részek kiképzésére szükséges, 's mellyet kemény élelemszereknek nem mindig elegendő mennyiségben szállít. Ezen állítás, melly már több évek előtt felhóztatott, jelenleg több oldalról mint valóságos elősmértetett. Dr. Pasquier mindazonáltal csak azon vizet tartja egészségesnek, melly duflaszénsavas meszet foglal, nem azt melly kénsavas mész-éleg, sósavas vagy legélegsavas mészel bír, minthogy ezen mészsavak a' gyomrot nehezen megfekszik, a' szappant szétbontja, és a' főzeléket főzésénél keményíti. (Fr. Bl.)

Gabona és liszt ár Aradon 1847-iki évi Nov 26-án.

Nevenként:	Egy posonyi mérő váltópénzben					
	legjobb		középsz.		alacson	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Tiszta búza	8	30	8	—	7	30
Kétszeres	7	—	6	30	6	—
Rozs	5	30	5	15	—	—
Árpa	3	45	3	30	3	15
Zab	2	6	2	—	1	54
Kukoritza	2	30	2	18	2	12
1 mázsa kángliszt	19	—	—	—	—	—
1 „ Zsemleliszt	16	—	—	—	—	—
1 „ Fehér kenyérl.	14	—	—	—	—	—
1 „ Fekete szinte	11	—	—	—	—	—

—* Aczél és vas' megkékítésére, közöljük a' legújabb bánásmódot. Az ércz, mellynek tisztán fényesítettnek kell lenni, addig mártogatatik olvasztott tiszta ónba, míg a' kékség beáll. Minden bemártás előtt eltávolztatik az ónbőr. Kék firnisz általi bemázolással is meglehet az aczélt kékíteni. (Fr. Bl.)

Húzott számok

Temesvári Lotteriában 1847-ik évi Novemb. 20-án:

82, 36, 84, 49, 11.

Legközelebbi húzás leend december 4-én és 18-án.

Az aradi gyorskocsin

megérkeztek Pestről,
Szerdán Nov. 23-án:
Linczer úr.

Mosorszky úr.

Pestre utaztak,
Csütörtökön Nov. 25-én:
Arnold úr, 2 helyet.

Brandt úr.

T. Lukács úr.

Maller úr.

Pestre utaztak,
Pénteken Nov. 26-án:

T. Heft Antal úr.

Jäger Henrik úr.

T. Matuska úr.

— Schobel úr, es. kir.

hadnagy.

— Pizenti úr.

Maros vizállása: November 26-án reggeli 8 órakor: 0' 2'' 0''' a' zerus felett.

Nov.	Neve és sorsa a' meghalálozottak	Vallása	Kora	Betegsége	Lakása és halálozati helye
14	Szilas Mária, szolgáló' l.	Kath.	2 hó	göresök	Kigyóutsza.
—	Kászonyi András úr, kereskedő	Ágost.	73 é.	tüdősorvadás	Templomutsza.
15	Atyim Jelina, földész' h.	G. n. e.	60 —	aszalvány	Gája k. v. 190
—	Szerecsán Anna, szinte	—	45 —	forroláz	szinte.
—	Borla Anna, földész' l.	—	14 —	tüdővész	szinte.
—	Sági István, földész' f.	Kath.	1 hó	göresök	szinte.
—	Orosz Rosália, szolgáló	—	24 e.	guta	Templomutsza.
16	Statth János, kőműves	—	57 —	tüdővész	Szarvasutsza 135
—	Kováts Juli, új-magyar' l.	G. e.	2 —	aszalvány	Sarkad k. v.
—	Nyitrai János, földész	Ref.	70 —	aggság	Pernyáva k. v. 464
—	Demetrovits István, borbély' f.	G. n. e.	1 hó	göresök	Rácutsza.
—	Masz Viktoria, özvegnő	Kath.	57 e.	aszalvány	Déliutsza.
—	N. N., földész	G. n. e.	70 —	halva találatott	Várostantya.
—	Lichtenstein Dávid, Sigmondházi dohány- vágó	Izr.	63 —	tüdővész	Izr. kórház.
—	Pollák Mózsés Áron, korcsmáros	—	55 —	sorvasztóláz	Naputsza.
17	Nagy Rozi, kocsis' l.	Ref.	5 hó	göresök	Téglautsza 375
—	Radován Anna, földész' h.	G. n. e.	40 e.	forroláz	Gája k. v.
—	Popopits Emanuel, földész	—	50 —	tüdőlob	szinte. 270
18	Béres János, szinte	—	58 —	szélhűdés	Téglautsza.
—	Pankotán Péter, földész' f.	—	5 —	forroláz	Gája k. v.
—	Vekon István, szolgáló' f.	Kath.	5 hó	göresök	Czimerutsza.
—	Kamper József, zenész	—	36 e.	tüdőlob	Szarvasutsza.
—	Molnár András, földész' f.	—	1 hó	vörheny	Gája k. v.
19	Manits Sándor, új-magyar' f.	G. n. e.	1 e.	göresök	Sarkad k. v.
—	Nemes Károly, szinte	—	8 n.	szinte	szinte.
—	Zsivkovits Doritsa, csizmadia' l.	—	4 —	szinte	Bárányutsza.
—	Lekin Persida, földész' l.	—	8 —	szinte	Gája k. v.
—	Varga György, nagy kamrási földész	Kath.	20 e.	szívburok vizkór	Megyeikórház.
20	Ort István, ausztriai inas	—	18 —	közvizkór	szinte.
—	Sztáigy Juon, földész' f.	G. n. e.	6 hó	göresök	Téglautsza.
—	Szölósy Sári, földész' l.	Kath.	9 —	vöröshimlő	Uriutsza 179
—	Szarvas István, földész' f.	—	5 e.	aszalvány	Téglautsza 364
—	Muntyán Juon, földész' gyermek.	—	—	időtlen	Ujvilágutsza.
—	Gál Zsófi, özvegnő	G. n. e.	77 e.	aggság	szinte.
—	Mészáros Örzse, földész' l.	Kath.	1 n.	időtlen	Téglautsza.
—	Tóth András, kőműves' f.	—	1 1/3 e.	fejvizkór.	szinte.
—	Balástfi Helmina, szolgáló' l.	—	4 hó	göresök	szinte.
—	Schöbl Dániel, kőműves	—	39 e.	tüdővész	Marospart.
—	Papp János, ácslegény' f.	—	8 n.	göresök	Sarkad k. v.
—	Sarlot János, csipész' f.	—	1/2 —	szinte	Rácutsza.